

3120

UREĐIVANJE RAZNODOBNIH SASSTOJINA
ŠUMSKIH SJEMENSKIH BAZA OBIČNE JELE
PRIMJENOM NEPOSREDNE I POSREDNE
SELEKCIJE I MELIORATIVNO-SANITARNIH
MJERA

1966

POSLOVNO UDRUŽENJE ŠUMSKO-PRIVREDNIH ORGANIZACIJA
ZAGREB

ZAVOD ZA KONTROLU ŠUMSKOG SJEMENA
RIJEKA

UREĐIVANJE RAZNODOBNIH SASTOJINA
ŠUMSKIH SJEMENSKIH BAZA OBIČNE JELE
PRIMJENOM NEPOSREDNE I POSREDNE
SELEKCIJE I MELIORATIVNO-SANITARNIH
MJERA

RUPERT ing. PAVLE

1966

POSLOVNO UDRUŽENJE ŠUMSKO-PRIVREDNIH ORGANIZACIJA
ZAGREB

SADRŽAJ

	Str.
Uvod	5
Razmatranje problematike	6
Pokusna ploha	8
Ocjena i klasifikacija fenotipskih karakteristika	8
Metoda rada	9
Rezultati i diskusija	16
Zaključak	32
Praktična uputstva:	35
Uputstva za procjenu stabala	35
Literatura	39

UVOD

Šumarstvo u eri brzog razvoja svih proizvodnih snaga, vrši ozbiljnije napore da, u granicama svojih specifičnih mogućnosti, skрати što više turnus proizvodnje, poveća postotak učešća tehničke drvene mase i tako poveća svoju produktivnost. Danas, suvremeni tehnički, tehnološki i biotehnički procesi toliko su usavršeni, da oni mogu bitno mijenjati ne samo prirodna svojstva drvnog materijala, već stvarati nove oblike i nove odlike, koje taj materijal nije ranije imao, a koje traži suvremena industrija.

Naše šumarstvo ulaže znatne napore u intenziviranje dosadašnjeg klasičnog načina podizanja, njege, uzgajanja i iskorištavanja postojećih šuma. Sa ciljem, da se poveća proizvodnja drvene mase, vrše se obimni radovi na melioraciji degradiranih tipova šuma i šumskog tla, vrši se introdukcija četinjača u šume listača, a posebna pažnja i trud se posvećuje podizanju plantaža sa vrstama listača i četinjača brzog rasta.

Da bi naša šumarska operativa sa uspjehom realizirala svoje zadatke na povećanju proizvodnje drvene mase, mora joj se trajno osigurati dovoljne količine što kvalitetnijeg sjemenskog i sadnog materijala poznatog porijekla.

Iskustvo je pokazalo, da sjemenski materijal nepoznatog porijekla, loše izabrane provenijencije ili onaj koji potječe iz loše sastojine (genetski loša sastojina), ne pruža nikakve garancije da će se postići dobri rezultati, bez obzira na uloženi trud, sredstva, uzgojne i agrotehničke mjere. Štete koje na ovaj način nastaju, mogu biti ogromne (7, 8, 10).

Zahvaljujući rezultatima opsežnih istraživanja i mnogih ogleda izvršenih u prvoj polovini ovog stoljeća, došlo se do saznanja koja su od temeljnog značaja za šumarstvo, a dovela su do organizacije savremene sjemenarske službe. Radovi Cislara i Englera ukazali su na značaj pravilnog izbora provenijencije sjemena. Došlo se do sigurnih zaključaka, da kod šumskog drveća postoji znatno genetičko variranje. Radovi Oppermanna, Burgera, Denglera, Zederbauera, Lindquista i dr., ukazali su na to, da su važna svojstva drveta kao: brzina rasta, oblik debla, način grananja, oblik krošnje i dr., nasljedno uvjetovana svojstva. Na osnovu saznanja, da se šumsko drveće pretežno oploduje vjetrom, Lochow i dr., došli su do zaključaka, da osobine stabala majke moraju biti dominantne kod potomstva pojedinih stabala. (7, 8, 10). Ovi i drugi rezultati istraživanja naveli su sve veći broj vlasnika šuma, da za obnovu sastojina i pošumljavanja osiguraju nabavku najboljeg mogućeg sjemena. Stoga se je uobičajilo, da se pri nabavci sjemena traže podaci o lokaciji i kvaliteti sastojine gdje je ono sabirano.

Ovo su razlozi, da je u mnogim zemljama sa naprednim šumarstvom ozakonjeno načelo da je dozvoljena upotreba samo onog sjemena koje potječe iz kvalitetnih, za tu svrhu naročito izdvojenih i priznatih sjemenskih baza ili iz umjetno uzgojenih sjemenskih plantaža. U tom pogledu naše šumarstvo nalazi se u početnoj fazi organizacije sjemenarstva.